

Відділ освіти Верхньодніпровської райдержадміністрації
Районний методичний кабінет
Комунальний заклад «Новомиколаївська середня загальноосвітня
школа I-III ступенів Верхньодніпровської районної ради
Дніпропетровської області»

**Програма курсів за вибором
«Цікава економіка»
«Наука спілкування»
«Пізнаю, розвиваюсь, вчусь»
для 2-4 класів.**

Пігурнова Ольга Олександрівна,
вчитель початкових класів,
кваліфікаційна категорія
«вища »

2015

З М І С Т

1. Пояснювальна записка.
2. Програма «Цікава економіка»
3. Програма «Наука спілкування»
4. Програма «Пізнаю, розвиваюсь, вчусь»
5. Література

Пояснювальна записка

Метою збірки програм є: підготовка молодших школярів до життєдіяльності в умовах ринкової економіки.

Зміст збірки, що поданий у формі навчально - тематичного планування з предметів «Пізнаю, розвиваюся, вчусь», «Наука спілкування», «Цікава економіка», розкривається соціально – економічне середовище, в якому живуть і вчаться молодші школярі. При цьому центрується увага на організації пізнання учнями власних психологічних можливостей, що забезпечують їм вивчення людей, природи їх економічного побуту, що складають їх оточення. Матеріали збірки програм націлені на використання і розвиток досвіду пізнання школярами власного «Я», економічних процесів на рівні їх побуту, знань та практичних дій, розвитку вміння дітей контролювати і оцінювати результати своїх дій, вироблення вміння як не уникати компромісного рішення у суспільній діяльності.

Основне завдання програм – це вибір факторів економіки, психології самопізнання, які б були навчальними орієнтирами у оволодінні молодшими школярами бізнес – освітою.

Програми складені з урахуванням психології молодших школярів.

Реалізація змісту програм забезпечуватиме розв'язання таких навчально - виховних завдань :

- ознайомити учнів з загальним уявленням про те, що таке ринок,
- націлити учнів, що їх успішне навчання в школі забезпечує ефективну організацію цього ринку.
- виховувати в учнів соціальну позицію суб'єкта навчання,
 - формувати самостійність вибору і прийняття рішень, що стосуються їх мотивів навчання.
 - Перед учнями постійно ставиться задача - самовизначитися: заради чого вчитися - щоб зробити кар'єру в бізнесі, чи заради того, щоб зробити власне життя комфортним.

В збірці використано матеріали інших авторів, які опубліковані в періодичній пресі та досвід власно апробованих матеріалів.

Затверджено
Засіданням ради РМК
Протокол №1 від 20.09.2012

ПРОГРАМА « *ОРІЄНТИР* »

ПРОЕКТ
« *ВИБІР УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЇ* »

Пізнаю, розвиваюся,
вчусь
2 клас

Пізнаю, розвиваюся, вчусь

17 ГОД

	ЗМІСТ	МЕТА
1	Наші імена	Знайомство вчителя з дітьми, розвиток пам'яті, уваги, вміння слухати один одного.
2	Настрій як прояв певного емоційного стану	Ознайомити дітей з поняттям «настрій», навчити керувати своїм настроєм, увести наочні образи, що символізують різні настрої.
3	Настрій як прояв певного емоційного стану	Продовжити роботу над поняттям настроїв, вчитися керувати своїм настроєм.
4	Світ емоцій	Навчити дітей розрізняти емоційні відчуття, визначати їх характер. Познайомити з різними способами вираження емоцій. Тренувати вміння виражати емоції в міміці.
5	Добре чи погано	Вчити дітей відповідно ставитися до своїх вчинків, життя і здоров'я. Як не можна вчиняти і що треба робити, що добре, а що погано.

6	Чому поганим бути легко, а добрим складно?	Поглибити знання про добро і зло, розвивати вміння визначати прояви добра і зла, виховувати доброзичливість та людяність, розширити світогляд, розвивати зв'язне мовлення, збагачувати словниковий запас.
7	Людина починається з добра	Знайомити учнів з людськими чеснотами, вчитись характеризувати події та явища як прояв добра і зла, розкрити моральний зміст доброти, сприяти розвитку в учнів мотивації до добрих, гуманних вчинків.
8	Щастя поруч із тобою	Формувати усвідомлення того, що кожна людина має право на щастя, переконувати учнів у тому, що багатство не є основою щастя, сприяти розвитку мовлення учнів, розвивати вміння самому здійснювати свої бажання, своєю працею прокладати шлях до щастя, виховувати працелюбність, бажання бути щасливим у праці.
9	Дружба і товаришування	Закріпити уявлення учнів про дружбу і товаришування, допомогти учням зрозуміти духовну цінність дружби, дати можливість відчувати радість від творення добра іншим, виховувати почуття поваги

		до товаришів, готовність допомогти і підтримати.
10	Різні форми	Вчити використовувати основні геометричні фігури в створенні різних образів, вчити співвідносити форму предмета з геометричною фігурою, розвивати творче мислення.
11	Розміри предметів	Предмети бувають великі і маленькі, вчити співвідносити розмір предмета зі значком, вчити розрізняти предмети, які бувають тільки великими, або тільки маленькими.
12	Якою буває температура речей?	Важлива властивість предметів і речей є їх температура. Вчити розрізняти предмети за їх температурою, використовувати значки для їх позначення
13	Поверхня предметів	Розрізняти поверхні предмети на дотик, пояснити, що поверхні бувають гладкі і колючі.
14	Смак	Розрізняти предмети за смаком, пояснити, що язик здатний розрізняти смак: солодкий, кислий, гіркий, солоний, без смаку.

15	Нюх і запах	Багато речей, які є навколо тебе, мають свій запах. Ти можеш їх відчувати, адже за допомогою органу нюху – носа, людина вхоплює безліч запахів.
16	Невтомні помічники	Пізнавати властивості предметів тобі допомагають твої пальчики та шкіра. Їх ще називають органами дотику.
17	У переддень канікул	Передбачити можливі ситуації на канікулах, вчити учнів правильно в них поводитися, розвивати вміння аналізувати запропоновані ситуації, виховувати бажання бути вихованим у життєвих ситуаціях

Затверджено
Засіданням ради РМК
Протокол №1 від 20.09.2012

ПРОГРАМА « *ОРІЄНТИР* »

**ПРОЕКТ
« *ВИБІР УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЇ* »**

НАУКА СПІЛКУВАННЯ

3 КЛАС

Наука спілкування

17 год

	зміст	мета
1	Секрети ввічливої людини Поняття ввічливості Правило ввічливості	Систематизувати знання дітей про слова та правила ввічливості. Формувати практичні вміння. Розширювати словник мовленнєвого етикету словами ввічливості. Виховувати шанобливе ставлення до людей.
2	Що таке партнерство?	Ознайомити з різноманітними ситуаціями спілкування з людьми, вчити шукати компромісне рішення у спільній діяльності з ними. Поширити активний словник учнів словами партнерство, партнерська діяльність, індивідуальна робота, партнер.
3	Хто такий партнер?	Дати уявлення хто такий партнер, якими рисами характеру повинен володіти партнер, що таке візитка, для чого діловій людині візитка.
4	Хто може бути партнером?	З'ясувати, що партнери – це виконавці спільної діяльності. Довести на прикладах героїв казок.
5	Наші незвичні партнери	В житті ми не помічаємо, що партнерами можуть бути не тільки люди, а й руки, літери, склади, слова, фігури, предмети.

6	Ребус – теж партнерство	Ребус – це партнерство, тому що літери, цифри, малюнки, різні позначки, що входять у склад ребуса, виступають «партнерами» і утворюють разом цікаву загадку. Розглянути, які види ребусів існують.
7	Професії Партнери в трудовій діяльності	Дати уявлення про те, що професія - рід трудової діяльності, що вимагає певних знань і трудових навичок і є джерелом існування. Познайомити з партнерами в трудовій діяльності.
8	Партнерство в сім'ї	Сучасна сім'я повинна жити у злагоді. Кожен її член повинен відчувати себе партнером, виконувати певну роботу, щоб відпочинок був радісним для всіх.
9	Що хочу і що потрібно	Людина повинна дотримуватися вимог, виконувати те, що потрібно, працювати організовано, раціонально. В роботі має бути порядок, а серед людей – дисципліна.
10	Де знаходиться робота?	Кожна людина, де б вона не працювала виконує свої обов'язки, задовольняючи потреби людей.
11	Робота це творчість	Пояснити дітям, що творчість це теж робота. Познайомити з геометричним

		конструктором – танграмом.
12	Правило партнерської роботи Партнерська діяльність у класі	Познайомити з правилами партнерської діяльності. Виготовити панно з метеликів. Поповнити словничок дітей новими словами панно, контур, силует, монотипія, шаблон.
13	Тактика ведення переговорів	Познайомити учнів з тактикою ведення переговорів. Нові слова дипломат. Провести тест «Моя тактика ведення переговорів»
14	Десять умов для співробітництва у групі	Щоб партнерська робота справді була роботою партнерів, потрібно знати 10 умов для співпраці у групі.
15	Народження ідеї «Мозкова атака»	Дати пояснення вислову «творчо мислити», пояснити послідовність «мозкової атаки». Створити проект житлових будівель на дні моря.
16	Роль партнерів у групі	Пояснити дітям, необхідність партнерства зумовлена тим, що одна людина не може одночасно знати все і про все. А спілкування і спільна робота сприяє об'єднанню знань і зусиль та швидкому й ефективному досягненню результату. Поповнити активний словник дітей словами бізнесмен, підприємець.

17	Ділова гра	Провести ділову гру у якій учасник створює групу, дають їй назву, обирають керівника, вибирають вид діяльності. Все це заносять в альбом, тобто створюють ілюстрований рекламний каталог.

Затверджено
Засіданням ради РМК
Протокол №1 від 20.09.2012

ПРОГРАМА « **ОРІЄНТИР** »

ПРОЕКТ

« **ВИБІР УСПІШНОЇ ПРОФЕСІЇ** »

ЦІКАВА ЕКОНОМІКА

4 КЛАС

ЦІКАВА ЕКОНОМІКА

17 ГОД

	ЗМІСТ	МЕТА
1	Історія грошей.	Ознайомити з природою грошей і причинами їх виникнення. Зв'язок грошей з обміном товару. Перетворення окремих товарів в гроші. Історичні види грошей. Їх недоліки і переваги.
2	Особливості грошей. Гроші різних країн.	Ознайомлення з властивостями та особливостями грошей, які вони мають. Неможливість існування грошей без їх властивостей. Основні функції, які виконують гроші. Гроші різних країн та їх характерні особливості.
3	Про повагу і економіку	Виховувати повагу до оточуючих і ровесників. Розкрити перед дітьми сутність поняття «ввічливість», ввічливий той, хто завжди уважний, добрий до людей. Систематизувати правила ввічливої поведінки. Вчити дітей аналізувати свої вчинки, розуміти те, чи відповідають вони правилам ввічливості.
4	Про їжу одяг і житло	Ознайомлення дітей з основними потребами людини та речами, за допомогою яких вона їх задовольняє.

		<p>Складання переліку речей, необхідних для задоволення основних потреб людини.</p> <p>Розвиток вміння учнів відносити товари першої необхідності до певних груп.</p>
5	<p>Про економіку.</p> <p>Доходи та витрати</p>	<p>Ознайомлення учнів з поняттям «економіка», «обмін», «споживання», «виробництво», «доходи», «витрати».</p> <p>Значення доходів та витрат в житті людини.</p> <p>Розширення уявлення про професії і працю дорослих, товари, які вони випускають.</p> <p>Розвиток вміння дітей відрізняти доходи та витрати, визначати, за що дитина може отримувати матеріальні нагороди та на що їх витрачати. Як розумно поставитися до власних витрат, щоб вони не були даремними.</p>
6	<p>Прибутки родини</p>	<p>Сутність понять «прибутки», «сімейні прибутки» як складових бюджету родини. З чого складаються прибутки сім'ї, звідки вона їх отримує. Основні та додаткові прибутки. Чесний та нечесний шляхи одержання прибутку.</p> <p>Фактори, від яких залежить розмір сімейного бюджету.</p>
7	<p>Ціна продуктів</p>	<p>Ознайомити з важливим пунктом витрат</p>

	харчування	сім'ї – витрати на харчування. Необхідність витрат на продукти харчування в родині. Обов'язкові та необов'язкові продукти харчування. Якими бувають продукти? Дорогі і дешеві продукти, чим вони відрізняються. Витрати сім'ї на харчі в різні пори року.
8	Скільки коштують твої шкільні речі?	Необхідність витрат родини на шкільні товари дітям. Складання переліку товарів, куплених учневі для навчання в школі. Обов'язкові та необов'язкові шкільні товари. Чи можна зекономити на шкільних витратах?
9	Природа та ресурси в економіці	Сутність поняття «ресурси», «економічні ресурси». Ознайомлення з основними видами економічних ресурсів. Розвиток вміння учнів правильно визначати вид ресурсу та називати товари, для виготовлення яких він необхідний. Виховання економного, раціонального ставлення до природних ресурсів.
10	Чому ми не можемо мати все	Акцентувати увагу учнів на необхідності вибору, перед яким вони стоять кожної миті свого життя. Причини походження проблеми вибору.

11	Ціна вибору Вибір товарів та послуг	<p>Ознайомлення з поняттям «вибір», «альтернативна вартість вибору» та «ціна вибору», різниця між ними. Необхідність здійснювати вибір кожної миті свого життя. Усвідомлення того, що вибрати – означає «відмовитись».</p> <p>Сутність поняття «товар». Значення товарів у житті людини. Основні класифікації та види товарів. Розвиток вміння визначати вид товару, давати йому повну характеристику, використовуючи знання класифікації товарів.</p>
12	Платні послуги Ціна товарів та послуг	<p>Ознайомлення з поняттям «платна послуга», «ціна», «ціна товару», «ціна послуги». Відмінності між товаром і платною послугою. Значення платних послуг в житті людини. Види цін роздрібна та оптова. Як формуються ціни товарів та послуг на ринку. Від чого залежить зміни цін?</p>
13	Головні потреби людини	<p>Ознайомлення з основними потребами людини. Зростання й безмежність потреб.</p> <p>Усвідомлення необхідності задоволення головних потреб людини, або що буває, коли вони не задовольняються.</p>
14	Від чого залежать потреби людини?	<p>Пояснення, що у різних людей різні потреби. Від чого залежать потреби людей.</p>

		Розвиток вміння учнів визначати причини виникнення потреб на прикладах різних життєвих ситуацій.
15	Попит індивідуального покупця Від чого залежить попит	Сутність поняття «попит індивідуального покупця». В чому він проявляється. Фактори, які впливають на попит. Конкурентоспроможність товарів. Аналіз факторів, які впливають на попит.
16	Реклама. Найкраща реклама	Ознайомлення з поняттям «реклама». Основні функції реклами та її види. Ефективна та неефективна реклама. Навіщо рекламують товари? зв'язок між рекламою та успіхом в торгівельних стосунках «продавець - покупець». Складання пам'ятки успішної реклами.
17	Час і успіх у навчанні	Що таке успіх, економічний успіх? Таємниці успіху видатних людей.

Використана література

1. Н.А. Побірченко «Розвивальна економіка». Київ, «Науковий світ», 2004
2. Н.А. Побірченко «Партнерство». Київ, «Науковий світ», 2008
3. О.О. Лопатіна «50 уроків про чесноти». Харків, «Основа», 2006
4. Л.Б. Фесюкова «Виховуємо та навчаємо». Харків, «Основа», 2007
5. Л.П. Павленко «Щоденник розвитку особистості». Тернопіль, «Підручники і посібники», 2007
6. Н.Котелянець «Пізнаємо світ професій». Київ, «Богдан», 2012
7. Упоряд. О.О. Кулик «Уроки етики в 1-4 класах». Харків, «Основа», 2007
8. О.В. Бахтінова «Матеріали до уроків етики». Харків, «Основа», 2010